

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redaktie:

Ds. M. Baan, Driebergen; Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redaktie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-73814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementprijs f 10,- per jaar. Abonnementprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

Het koninkrijk der hemelen gelijk aan een zuurdesem

„Het koninkrijk der hemelen is gelijk aan een zuurdesem, welke een vrouw nam en verbergde het in drie maten meel, totdat het geheel gezuurd was.”

Mattheüs 13 : 33

Bij de grote en van eeuwigheid gezalfde Koning, gaat 't in dit Schriftwoord om Zijn koninkrijk.

Hier belicht Hij ons Zijn rijk vanuit het innerlijke leven, het nieuwe leven der genade. In het hart der levenden is een verborgen omgang met de Heere, om straks ingang te mogen verkrijgen in de eeuwige heerlijkheid. Hebben wij er genoeg aan kind des koninkrijks te zijn? Meent u werkelijk met de lamp van een rechtzinnige belijdenis te kunnen bestaan? Vanuit de Schrift is het ons toch wel bekend, dat wij door wederbarende genade Koningskinderen moeten worden en dat de kinderen des koninkrijks zullen uitgeworpen worden.

De vrouw die een zuurdesem nam om dat te verbergen in drie maten meel, opdat het geheel gezuurd zou worden, is ons tot onderwijzing in de zuivere werkzaamheden van het geloof.

Hier gaat 't niet om de zuurdesem der ongerechtigheid noch om die der eigengerechtigheid maar om de zuurdesem van de borggerechtigheid die door de Heere Jezus is opgebracht.

Evenwel heeft elk zuurdeeg dezelfde aard, de aard van het rijzen. Bij de ongerechtigheid en eigengerechtigheid gaat de mens op in zijn vermeende deugden en boze daden. Maar in de borggerechtigheid van Christus is het een opgaan in Hem om Hem te verheerlijken. Al wordt een zuurdesem neergedrukt, plat geslagen, het rijst weer omhoog. Doch bij de zuurdesem van de borggerechtigheid is het vandaar uit nooit een opgaan in zichzelf. Dat gaat in zijn werking altijd gepaard met zelfverfoeiing voor het aangezicht des Heeren in diepe verootmoediging.

Bij de wedergeboorte is deze vrouw door de Goddelijke toerekening van deze gerechtigheid het nieuwe leven der genade deelachtig geworden. Uit kracht daarvan werd de zuurdesem van ongerechtigheid in zijn krachtige werking gebroken en die van de eigengerechtigheid waardeloos. Zodat zij nu vanuit de borggerechtigheid van Christus door de dierbare werkingen van de Heilige Geest leeft uit het nieuwe leven der genade.

Het geestelijk kennen van deze borggerechtigheid had zij niet alleen nodig tot verbreking van de kracht der zonde, maar ook tot vergeving van de schuld der zonde en tot doding van de smet der zonde.

De vrouw, waarvan hier gesproken wordt tot onderwijzing in het verborgen leven met de Heere, heeft een werkzaam leven tot verkrijging van meer zuurdeeg.

Zoekt daarom meer kennis te bekomen van

de borggerechtigheid van Christus, die haar dierbaar werd. Neemt daartoe drie maten meel vanuit de graanschuur van Gods dierbaar Woord. Heeft het in haar denken mogen verwerken en zie, dat gaat dan op een geheel verborgen wijze werken. Het beginsel van haar zuurdesem door de Heere geschonken gaat zich met het deeg van die drie maten meel steeds meer verenigen. Het Woord verklaart haar hart, versterkt haar geloof tot bevestiging in de staat der genade.

De vrouw waarvan hier gesproken wordt is een gezonde vrouw, ja een sterke vrouw. Zij heeft hier een deeg onderhanden waaruit veertig pond brood gebakken kan worden. Daar zou een man zijn knecht voor nodig hebben en het wordt hier verricht door een vrouw.

Maar in het geloof gaat het niet om mannenkracht, maar alleen om de kracht van de Man naar Gods Raad. Hij is de kracht van allen die zwak zijn in zichzelf.

O het werkzaam zijn vanuit het Woord door de dierbare werkingen van de Heilige Geest leert ons steeds meer roemen in de borggerechtigheid van Christus.

En dat is nu het leven met de Heere, de verborgen omgang met Hem, waarop wij hier gewezen worden.

Maar wat zou deze vrouw met haar deeg gedaan hebben? De grote Meester zegt er niets van. Zou zij dat soms opgeborgen hebben in een koelkast om dat te bewaren voor latere tijden?

O neen, in geen geval, want het bezit van deze kostelijke zaken stelt Gods kind onder de grote verplichting hiermee werkzaam te zijn omtrent anderen en dat tot uitbreiding van Gods Koninkrijk.

Heeft zij er brood van gebakken tot vreugde van haar gezin, dan heeft zij, gedacht vanuit de grote hoeveelheid broden, wel meer dan tien kinderen gehad. Maar het kan ook een feestmaal geweest zijn om de ingewanden van de heiligen te verkwikken met haar huisgenoten. Vanuit de gerechtigheid van Christus schenkt de Heere mild en overvloedig de toepassing daarvan aan het hart. En zo zijn de gelovigen ook mild tegenover anderen en dat met een biddend gunnen.

Maar het kan ook zijn, dat deze vrouw met een deel van haar deeg toen het zuurdesem geworden was, tot anderen is gegaan, die daarvan nog geen kennis hadden. U kunt er zeker van zijn, dat zij met al de liefde van haar hart anderen de dienst des Heeren zal aangeprezen hebben. En dat deed zij met een biddend hart of het de Heere behagen mocht door de toerekening van Zijn borggerechtigheid aan het hart, Zijn liefde er in uit te storten. Als Koningskind is deze vrouw in afhankelijkheid van Gods genade werkzaam tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk. Alleen door de zuurdesem van de borggerechtigheid van Christus kan ons hart en leven gezuiverd worden om een nieuw deeg te zijn tot eer van de Heere en tot zegen van anderen.

Nijkerk.

R. Kok.

VAN DE ADMINISTRATIE

Als U dit mag lezen is het de vooravond van onze 4de Ontmoetingsdag, die D.V. zaterdag 26 aug. a.s. in Urk zal worden gehouden.

Over deze dag heeft U in ons blad het één en ander al kunnen lezen; waarom wij er hier niet verder op ingaan. Steeds hebben de Ontmoetingsdagen vele verrassingen gegeven voor „de Administratie”. Op zulk een dag komt men met vele onbekenden in aanraking; vandaar onze vraag: tracht op die dag een abonné voor „Bewaar het Pand” te winnen. Wij vernamen dat in verschillende plaatsen een gezamenlijke tocht naar Urk is voorbereid. De Heere brenge ons die dag in Zijn gunst tezamen, opdat het weer moge zijn, zoals de vorige malen, een **Ontmoetingsdag** van allen, die de oude Gereformeerde beginselen liefhebben. Alleen het Woord des Heeren kan verbinding onderling geven, en tevens moed en kracht, om gezamenlijk het **Pand**, ons toebetrouwd, te bewaren.

Aan een abonné te Utrecht willen wij berichten, dat in dank Uw schrijven is ontvangen en alles in orde is bevonden. 5 nieuwe abonnees mochten wij weer noteren, terwijl extra werd ontvangen f 25,- gift uit Dordrecht en f 35,50 aan overbetalingen; voor alles onze dank. Met voortdurende aanbeveling.

Adm. adres: Kwartelstraat 74, Alphen a/d Rijn, giro 70.43.50.

v. d. L.

Ontmoetingsdag op Urk

Nog slechts een of twee dagen en het is zaterdag 26 augustus 1972, de dag, waarop vele vrienden en vriendinnen van „Bewaar het Pand” en belangstellenden elkaar op Urk hopen te ontmoeten.

De sprekers van die dag zijn bekend. Ten overvloedige wijzen we daarvoor nog op de aankondiging in de binnenzijde van dit nummer.

We willen er op aandringen tijdig te komen, zodat we op het aangegeven uur met z'n allen kunnen beginnen. Dat geldt zowel voor de morgen- als middagsamenkomst.

Er zal naar worden gestreefd de morgen-samenkomst om 12 uur te eindigen. Dan hebben de bezoekers ruimschoots gelegenheid om hun boterham te gebruiken. Zij die van buiten komen kunnen gebruik maken van het gebouw Irene, dat tot ongeveer half 2 beschikbaar is. Daar kan men ook gratis koffie krijgen. Wij zullen de kosten wel met de beheerder verrekenen, waarbij wij er van uitgaan, dat men evenals bij vorige ontmoetingsdagen dat goed maakt in de collecte, die in beide samenkomsten wordt gehouden.

Na de maaltijd kan men dan ook wel het dorp en de havens gaan bezichtigen.

Het is de bedoeling, dat de middagsamenkomst ongeveer 4 uur gesloten wordt. Ook zij, die van verre komen kunnen dan onder de bewarende hand Gods weer niet zo laat thuis zijn.

In het vorige nummer van ons blad schreven we, dat men thans uit zuidelijke richting via Muiderberg of Harderwijk door de Flevopolder kan rijden, richting Emmeloord. Ter aanvulling van deze mededeling willen we er nog even op wijzen, dat men ook via Elburg in de Flevopolder kan komen. Dat is van belang voor hen, die meer in het zuid-oosten wonen.

De Heere geve ons een goede dag.

Tot ziens D.V. op Urk.

B.

Besprekingen van de Heilige Oorlog

32

Nadat Diabolus van de wallen vertrokken en naar zijn macht in 't hartje van de stad gegaan was, keerde Immanuël zich ook naar Zijn leger. En zo stelden beiden zich, elk op een bijzondere wijze, in staat van verdediging.

Diabolus met wanhoop vervuld en voornemens alle pogingen aan te wenden om de beroemde stad Mensziel te behouden, nam zich voor alle schade die hij kon aan de Prins, Zijn armee en de stad toe te brengen. Want helaas! het was niet de gelukzaligheid van de stad Mensziel waar Diabolus het op toellegde, maar haar uiterste verderf en totale overheersing, gelijk nu genoeg gebleken is. Zo beval hij zijn officieren de stad, wanneer ze haar niet langer konden houden, alle kwaad en schade aan te doen, die zij konden. Plunderende en plukkende mannen, vrouwen en kinderen, want zeide hij, 't is beter dat we de stad slopen en als een puinhoop verlaten, dan dat we er zo uittrekken, dat ze aan Immanuël tot een woonplaats kan dienen. Immanuël aan de andere zijde, wetende dat de uitkomst van de volgende strijd Hem meester zou maken van de plaats, gaf een koninklijk gebod aan al Zijn officieren, kapiteins en mannen van oorlog. En dat tot sterkte om toe te zien en zich als strijdbare helden te gedragen jegens Diabolus en al de Diabolisten. Maar gunstig, zachtmoedig en barmhartig te wezen voor de oude inwoners van Mensziel. „Richt,” zei de Vorst verder, „uw aanvallen tegen hem en de zijnen.”

Toen nu de dag daar was, werd het gebod gegeven. 's Vorsten heir schikte zich deftig in de wapenen en gelijk tevoren, zo voerden zij ook thans de grootste macht tegen Oor- en Oogpoort. 't Wachtwoord dat nu gegeven werd, was: „Mensziel is gewonnen.” En zo deden zij een aanval op de stad. Diabolus bood van binnen met zijn grootste macht, voorname heren en hoge officieren zoveel tegenstand als hem mogelijk was. Een tijdlang vocht hij zeer hardnekkig tegen het leger van de Prins. En zo ging het ook in het einde van de strijd die de Vorst des levens had te strijden, toen alles in het werk gesteld werd om Hem te nagelen aan het vloekhout des kruises. „Maar dit is uw ure en de macht der duisternis,” zeide de lijdende Borg. Alles zal ook nu door de macht der duisternis tegenover Vorst Immanuël aangewend worden om tegen de verlossing van Mensziel tot in het uiterste tegenstand te bieden. Was het mogelijk dan zou hij Mensziel met zijn helse inspraak in de wanhoop drijven. En zo kan in de eenzaamheid heel wat doorworsteld worden, daar Diabolus Mensziel de zaligheid en Immanuël de eer niet gunt van Zijn overwinning.

Maar na drie of vier voorname aanvallen, die Immanuël en Zijn edele kapiteins op de Oorpoort deden, werd deze opengebroken. De sloten en grendels waarmee men ze gewoonlijk toesloot voor de Vorst, vlogen in duizend stukken. Straks hoorde men de trompetten van de Prins blazen en de kapiteins juichten, terwijl de stad beefde en Diabolus zich in zijn schans terugtrok.

Toen nu aldus de poort geopend was, kwam de Vorst Zelf binnen en richtte er Zijn troon op. Hij zette Zijn standaard op zekere berg, die Zijn volk daar tevoren had opgeworpen om de geweldige slingers daarop te plaatsen (de berg was genaamd Hoorwel). Daar hield de Prins Zich ook op, te weten dicht bij de ingang van de poort en gaf last dat de gouden slingers op de stad en in het bijzonder op het kasteel spelen zouden, omdat Diabolus daarheen gevluht was om zich te verbergen. Tot roem van Gods genade heeft Vorst Immanuël door de kracht van Zijn Woord de Oorpoort opengebroken. En dat deed Hij door de onwederstandelijke werkingen van Zijn Geest. Met macht en majesteit liet Hij Zijn stem horen in de stad en de kapiteins juich-

ten, terwijl de stad beefde. „Maar op dezen,” zegt de Heere, „zal Ik zien, op de armen en verslagenen van geest en die voor Mijn Woord beeft.” Met ontferming zag de Heere op de stad neder door Zijn troon op te richten. Zijn troon die Hij met de almachtige hand van Zijn genade in stand hield.

O wonder van Gods genade, nu staat de troon van Zijn genade in Mensziel. Bewijs van Zijn ontfermende en verkiezende liefde in haar verheerlijkt. Gesteld vanuit de staat der ellende in de staat der genade, kleeft het hart de Heere aan met een innig gebedsleven. Bij de wedergeboorte richt de Heere Zijn troon op in het hart, het wordt een ootmoedig buigen voor Hem. 't Wordt een leven onder de majesteit en hoogheid des Heeren, en dat met diepe indrukken daarvan in het hart. Hieruit komt de onberouwelijke keus op de Heere te vrezen en in Zijn wegen te wandelen.

Is hiermee nu alles in orde? Wel neen, daar is nog niets in orde, het is in de gehele stad nog een puinhoop van ellende. Maar Immanuël is er met Zijn troon, de majesteit en kracht van Zijn woord. En op de berg Hoorwel heeft Hij Zijn standaard geplaatst om Zijn bevelen te geven, die men met het gehoor der oren ter harte had te nemen. Hoor wel, laat het niet aan de opmerkzaamheid van uw gehoor voorbij gaan. Luister met een biddend hart om het woord dat Hij spreekt recht te mogen verstaan. Wij hebben vanwege de ernst der zaak parate kennis nodig om in allerlei omstandigheden handelend op te kunnen treden tegenover de vijand.

Het gaat nu om het werk der reformatie, de waarachtige bekering tot God. Op alle straten en in officiële gebouwen werd de deformatie der ongerechtigheid nog aangetroffen. Daar moet in het leven van de stad Mensziel nog heel veel afgebroken en uitgeroeid worden. De schuilhoeken, waarin de ongerechtigheid zich verborgen houdt, moeten opgezocht en gezuiverd worden. Blijft men staan

in de eerste beginselen van het leven der genade, dan zal men tot grote schade van het nieuwe leven, ras weer door verschillende booswichten onderdrukt worden.

De straat nu van Oorpoort liep recht op het huis van de registreerder, die dat ambt bekleedde eer Diabolus de stad innam. En dicht bij zijn huis stond het kasteel dat Diabolus nu al lang tot zijn onreine spelonk had gemaakt. De kapiteins maakten derhalve welhaast deze straat schoon door 't gebruik van hun steigers, zodat er een weg gemaakt werd tot in het hart van de stad. Toen beval de Prins dat kapitein Boanerges en kapitein Overtuiging en kapitein Oordeel straks door de stad zouden marcheren naar de poort van de oude Edelman Consciëntie, wat zij ook dadelijk uitvoerden.

Gekomen aan het huis van mijnheer Consciëntie, werd er aangeklopt en gevraagd of zij binnen mochten komen. Maar de oude man, nog niet ten volle bekend met hun voornemens, had al de tijd dat het gevecht duurde zijn poorten gesloten gehouden, waarom Boanerges eiste dat men hem in zou laten. En daar niemand antwoordde gaf hij een sfoot met het hoofd der stormrammen, zodat de oude man begon te rillen en het huis schudde en beefde. Hij trad naar de deur, vroeg met bevende lippen wie daar was, waarop Boanerges antwoordde: „Wij zijn de kapiteins en bevelhebbers van de grote El-Schaddai en Zijn gezegende Zoon Immanuël en eisen 't gebruik van uw huis voor onze edele Vorst op en daarbij gaven de stormrammen nog een stoot. Al bevende opende de oude edelman de poort en zo viel Consciëntie, die onder de macht van Diabolus op nonactiviteit gesteld was, nu in de hand van des Konings bevelhebbers. Maar al heeft hij en vreest hij het ergste, zo is hij er toch op vooruit.

Want hij kan duizend maal beter de gevangene zijn van de Prins bij Wien genade is, dan slaaf van Diabolus.

Nijkerk.

R. Kok.

Ontmoetingsdag

Aanvang morgensamenkomst 10.30 uur.

Opening: Ds. G. Blom. Spreker: Ds. R. Kok, „Wandel voor Mijn aangezicht en wees oprecht”.

Sluiting: Ds. P. Sneep.

Pauze.

Ontmoetingsdag van vrienden van „Bewaar het Pand”, D.V. zaterdag 26 augustus 1972 in de Boaz-kerk te Urk.

Aanvang middagsamenkomst 14.00 uur.

Opening: Ds. H. C. van der Ent. Spreker: Ds. M. C. Tanis. Onderwerp: „De zegen van de zondag”. Sluiting: Ds. G. Bouw.

N.B. Men gelieve brood mee te nemen.

Naar de katechisatie

123

De rechtvaardigmaking. (1)

Ook de rechtvaardigmaking des zondaars voor God is een schakel van de keten, de orde des heils.

Wat verstaat men onder deze weldaad?

„Die rechterlijke daad Gods, waarbij Hij de zondaar vrijspreekt van schuld en straf en hem een recht geeft ten eeuwige leven.”

Wel is het woord „rechtvaardigmaking” de gangbare uitdrukking in de dogmatiek, maar we kunnen ook spreken van de „rechtvaardiging” van de zondaar voor God. Waarom? Omdat Rome leert, dat rechtvaardigmaking is een „instorten van rechtvaardigheid”. Dit standpunt houdt verband met Romes leer over de medewerking van de mens tot zijn zaligheid.

Bij Rome is de rechtvaardigmaking dus meer een ethische daad in de mens. De reformatie stelde helder in 't licht: de rechtvaardiging van de zondaar als een JURIDISCHE daad Gods, als een vonnis van vrijpraak over degene die God rechtvaardigt, geheel buiten alle verdienste van de zondaar, uit loutere genade. „Rechtvaardigen” staat tegenover „verdoemen”.

Daar nu de rechtvaardigmaking een rechterlijke uitspraak is, geschiedt zij dan ook BUITEN de mens, die gerechtvaardigd wordt. Het is een uitspraak over deze mens.

Er is veel strijd geweest over de vraag, wanneer die rechtvaardiging plaats heeft, van eeuwigheid of in de tijd.

De bekende wijlen Dr. A. Kuyper Sr. en Dr. A. Kuyper Jr. stelden die „van eeuwigheid”. Uit een vroegere les merkten we op, dat Kuyper de orde des heils liet beginnen bij de „wedergeboorte” en niet bij de roeping, omdat, zo redeneerde Kuyper, een dode niet kan horen. Daarom moet de wedergeboorte voorafgaan. Hij bedoelde dan een wedergeboorte in ENGERE zin, als een „kiem”, die jaren later pas tot ontkieming kan komen namelijk wanneer de roeping plaats heeft als een inwendige.

Dit standpunt van speculatief denken houdt verband met de rechtvaardigingsleer van Kuyper van eeuwigheid. De uitverkorenen komen dan als reeds „gerechtvaardigden” ter wereld. Maar „onbewust”. Daarom moeten zij tot de „bewustheid” ervan komen (alsook van hun wedergeboorte). We zouden kunnen zeggen, dat Kuyper's leer niet anders is dan een „bewustzijns-leer”, waaruit voortvloeide de „veronderstelling” van wedergeboorte en rechtvaardigmaking. De prediking komt dan dus tot verondersteld-wedergeborenen en gerechtvaardigden. Daarom is die leer zo gevaarlijk en misleidend.

Onze vaders stonden op het Schriftuurlijk standpunt, dat de rechtvaardigmaking geschiedt in de tijd, want zij wordt gekend door het geloof. Ook onze Belijdenis-geschriften delen dit standpunt. Het is ook vol-

komen volgens de Bijbel. We lezen in Romeinen 8:30: „En die Hij te voren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.”

Duidelijk blijkt uit deze tekst, dat de rechtvaardigende daad Gods ná de roeping plaats heeft, nl. de inwendige roeping, dit is dus in de tijd en niet zoals Kuyper ook de roeping stelde van eeuwigheid.

Nu is het opmerkelijk, dat COMRIE in zijn Brief over de Rechtvaardigmaking ook zogenaamd stelt een rechtvaardiging van EEUWIGHEID. Men zegt dan, dat Comrie afgeweken is van zijn standpunt, zoals hij dat verdedigd had in zijn „eigenschappen

des geloofs”, waarin hij stelde dat zij plaats vindt in de tijd. Comrie ontkennde dit zelf ten stelligste. De meer sterkere uitdrukkingswijze in zijn „Brief” hield verband met zijn strijd tegen de Antinominianen. Wanneer Comrie het heeft over de rechtvaardigmaking van eeuwigheid, dan bedoelde hij ermee, dat het BESLUIT van de rechtvaardigmaking van eeuwigheid is. En dit is ook metterdaad zo. Zeer zeker was dit ook een daad, maar dan bedoeld als een z.g.n. „INKLEVENDE” DAAD GODS. Brakel schrijft in zijn „Redelijke Godsdienst”: „dat God van eeuwigheid heeft voorgenomen de Zijnen door Christus verdienen te rechtvaardigen, maar dat is de rechtvaardigmaking zelve niet, waarvan de Schrift spreekt.”

Dat de rechtvaardigmaking in de TIJD geschiedt, blijkt ook uit het feit, dat zij wordt gekend DOOR HET GELOOF. Maar hierover nader in een volgende les D.V. De stof is wel wat ingewikkeld, maar het gaat ook om zulk een gewichtvolle zaak. Mocht het echter niet alleen bij een verstandelijke beschouwing blijven, doch ook een geestelijk belang van het hart zijn of worden om de zalige beleving te mogen kennen van het:

„Welzalig is de mens,

wien 't mag gebeuren,

Dat God naar recht,

hem niet wil schuldig keuren.”

Urk.

v. L.

U komt zaterdag D.V. toch ook naar Urk

Komt u dan ook even vrijblijvend bij ons binnenlopen

Wij hebben een ruime keuze in:

bijbels, psalmboekjes, oude schrijvers, leesboeken en kinderboeken

Beleefd aanbevelend:

BOEKHANDEL VAN LEEUWEN URK

Welk mes het diepste snijdt

In Gereformeerd Weekblad no. 44, 72e jaargang, van 6 november 1971 kwam een artikel onder dit opschrift voor van Ds. J. van Slie-dregt te Bilthoven. Deze predikant schrijft het volgende:

Onlangs viel na de preek de opmerking, dat de Christusprediking de scherpste prediking is. Hierop kwam echter kritiek. Er werd tegenover gesteld, dat die prediking het scherpst is, die de mens in zijn totale verlorenheid en verdorvenheid stelt: in zijn breuk met God in het paradijs. We hebben toch in Adam Gods deugden geschonden en zijn zijn beeld kwijt geraakt. Zo zal het recht voorstellen van onze dood- en doemstaat, waarin de mens in het paradijs door moedwillige ongehoorzaamheid zich gestort heeft, de scherpste prediking zijn.

Hierop werd weer van de andere kant gereageerd met de opmerking, dat de *rechte* Christusprediking (en die werd natuurlijk bedoeld) dit alles in zich bevat en met zich meebrengt. Ja, dat zij daarmee begint, en dat niet zou geweten worden hoe ooit Christus waarlijk gepredikt zou kunnen worden zonder dat.

Toch behield de tegenspreker bezwaren en aarzelingen.

Na zo'n gesprek ga je daarover later nog eens wat nadenken. En dan wordt je zo'n reactie toch ook wel weer duidelijk. Een bepaald misverstand speelde in het gesprek een rol. En, zoals dat vaak het geval is, dan wordt doorgeredeneerd en gedacht in eigen straatje. Ieder heeft zijn eigen gedachten over en voorstelling van het onderhavige onderwerp. En als de een er wat anders onder verstaat dan de nader, heb je het misverstand en het langs elkaar heenpraten.

Zeker is dat het geval met een woord als „Christusprediking”. Want juist ten opzichte van de inhoud daarvan is heel wat verschil van opvatting.

Ik dacht, dat het begrijpelijk is, dat op de opmerking dat de Christusprediking de scherpste prediking is gereageerd werd met te wijzen op Gen. 1 en 3 en dan op deze

wijze, dat er een tegenstelling in gesteld werd. Begrijpelijk, omdat er nog al wat prediking van Christus is, waarin schepping en diepe val en verlorenheid niet op de juiste schriftuurlijke wijze zijn opgenomen en funktioneren. Dan wordt in een dergelijke prediking niet genoegzaam uitgegaan van en rekening gehouden met de schending van Gods deugden in de afval van Hem en het radikale van de breuk en de verlorenheid, waarin de mens is weggezonden. Zijn doodstaat wordt dan niet genoegzaam ontdekt; zijn vijandschap niet open gelegd.

Het gevolg daarvan is dan weer, dat de prediking brengt in een sfeer die remonstrants aandoet. Ik zeg het voorzichtig en ga er van uit, dat men deze bedoeling niet heeft. Maar toch komt het bij de gemeente aan in de „doet dat”-sfeer. En de preek laat dan vaak een indruk achter van vlak te zijn geweest. Wie van harde woorden houdt zegt dan: „stenen voor brood”. Hoewel deze beoordeling in zijn radikaliteit ten onrechte is, moet toch toegegeven worden dat er een gemis in was. We moeten eerlijk zijn. „Ik moet dit en dat” heeft de boventoon gekregen. En daarmee is eigenlijk het Evangelie van vrije genade toch niet overgekomen.

En waarom niet? — Eenvoudig, omdat de preek niet ontdekkend en ontledigend was. De zondaar werd niet in zijn dodelijke vijandschap en verlorenheid aan de kaak gesteld; hij werd niet tot op zijn botten doorlicht en hem werden niet de kleren van eigengerechtigheid en hoogmoed afgenomen. Het gaat er niet om, dat steeds weer volgens hetzelfde procédé en naar hetzelfde patroon deze zaken in elke preek aan de orde gesteld worden.

maar dat ze in het geheel levend funktioneren. Ik weet ook wel, dat er zijn die elke preek veroordelen, waarin niet hun bepaalde woorden en wendingen voorkomen. Maar deze lieden camoufleren daarmee meestal alleen maar hun eigen geestelijke armoede, hun gebrek aan zelfkennis en zoeken van het Koninkrijk Gods.

Slot volgt.

Boekbespreking

Verklaring van de Bijbel - door Johannes Calvijn. Kleine Profeten, deel 2 - Uitgave van W. A. de Groot - Goudriaan.

Dit deel bevat een verklaring van de boeken Joël, Amos en Obadja. De vertaling is van Ds. W. de Graaf te Zaltbommel. Dit deel telt 381 blz. Het kost f 32,50.

We kunnen met deze aankondiging volstaan. Calvijn en zijn werken zijn onder ons genoegzaam bekend. Deze reformator geniet het volste vertrouwen. Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat hij steeds de juiste verklaring geeft, maar wel, dat we naar hem en zijn woorden moeten luisteren. Wat Calvijn in zijn dagen sprak heeft nog ten volle waarde.

De verklaringen zijn eenvoudig en duidelijk. Er is veel in, dat ook door niet-theologen gemakkelijk kan worden gevolgd. Telkens nadat Calvijn een gedeelte behandeld heeft volgt er een kort gebed.

In deze serie zijn al verschillende delen verschenen, namelijk: Psalmen, 2 delen, in herdruk.

Handelingen der Apostelen, 2 delen, f 45,-.

Genesis, 2 delen, f 45,-.

Evangelien van Mattheüs, Markus en Lukas, 3 delen f 77,50.

Het Evangelie van Johannes, 1 deel, f 45,-.

De Zendsbrieven, deel I: Romeinen en I en II Corinthen, f 42,50.

De uitgave geschiedt in een handig formaat. Het werk ziet er verzorgd uit. Wel zijn hier en daar bij de correctie fouten over het hoofd gezien. Dat is vooral bij een werk als dit te betreuren. Ook hier blijkt, dat het volmaakte niet wordt bereikt. Maar dat neemt niet weg, dat we ons er over kunnen verblijden, dat deze bijbelverklaring van Calvijn verschijnt. Van harte aanbevolen.

Dr. P. A. Elderenbosch: „Hoor, Israël... - Uitgave van Boekencentrum N.V., Scheveningseweg 72, 'sGravenhage.

Het is moeilijk om in het kort onze indruk weer te geven. „Wetenschappelijk onderzoek van de laatste jaren heeft aan het licht gebracht dat het Oude Testament aan het begin van onze jaartelling door de synagoge en door de eerste christengemeenten op een andere wijze is gebruikt dan thans het geval is. In dit boek wordt uiteengezet hoe men in drie jaren de Bijbel doorlas en hoe bij de wekelijkse lezing de feesten een grote rol speelden. Men leest allerlei hoofdstukken anders wanneer men weet dat zij behoren bij Pasen, Pinksteren of Loofhutten. En de profetenlezingen die het oude Israël aangaf bij de hoofdstukken uit de eerste vijf boeken doen ons allerlei verhalen en wetten in een perspectief op Gods toekomst verstaan. Ook op de Psalmen valt nieuw licht wanneer men weet bij welke hoofdstukken uit de Schrift zij behoren, terwijl er ook vaak verrassende verbindingslijnen naar het Nieuwe Testament lopen.” Dat staat te lezen op de achterzijde van het boek.

De schrijver zegt op blz. 6, dat het niet de bedoeling van dit boek is het aantal commentaren op de Bijbel

met één te vermeerderen. Dat zou op zichzelf helemaal geen bezwaar zijn. Wel, dat de schrijver een ander uitgangspunt heeft dan wij. Slechts een paar voorbeelden. Op blz. 11 gaat hij er van uit, dat het tweede deel van Jesaja, vanaf hoofdstuk 40, niet van Jesaja is. Op blz. 82 is Ezau het, die met Jacob worstelt en die aan Jacob een nieuwe naam geeft. Dit boek handelt over de cyclus van het eerste jaar. Ten dele kan de schrijver gebruik maken van authentieke oud-joodse lesroosters van zeer oude datum. Overigens bevat het boek een reconstructiepoging van de schrijver zelf. Voor hen, die met oordeel kunnen lezen, bevat dit werk gedachten, waarmee men zijn winst kan doen, ook al verschilt men van gevoelens.

Het boek is als paperback verschenen en kost f 10,90.
B.

VERMAGEREN Is geen kunst!

Op een gezonde manier echter wel
Onze doeltreffende en onschadelijke
* **VERMAGERINGSKRUIDEN**
hebben een driedovoudige werking,
n.l. vochtafdrijvend, vetverminderend en laxerend.

Maandkuur
(verzendkosten Inbegrepen)

**DROGISTERIJ
SIKKING**
Barvoetestraat 5 - Haarlem
Tel. 023 - 31 28 82 (b.g.g. 32 46 06)
Giro 190 609

Wij leveren u alle

Bijbels en Psalmboekjes (Statenvertaling)

franko thuis

H.H. Kerkeradenl
Voor de levering van **huwelijksbijbels** houden
wij ons aanbevolen

BOEKHANDEL VAN LEEUWEN
Wijk 7-78, Urk, telef. 05277-1783
na 7 uur: Almerelaan 1, telef. 05277-1593

Het adres voor al Uw

GOEDE BOEKEN

lees- en prekenboeken, bijbels (uitsluitend
statenvertaling) en psalmboekjes is

G. KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal
Telefoon 08385-13978 - Postbus 177

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnr. 77)

Plaats uw familieberichten
in „Bewaar het Pand”

Voor bijbels, boeken en muziek
Is **LINDENBERG** uniek!

Grote voorraad-snelle levering,
ook van de allernieuwste uitgaven

LINDENBERG'S BOEKHANDEL
Slaak 8 (postbus 4209) - Rotterdam-16
Telefoon 010-12 89 54

SLIEDRECHT

JOH. CALVIJNSCHOOL

Wegens benoeming van een der
collega's voor de M.A.V.O. vra-
gen wij een

ONDERWIJZER(ES)

voor onze 9 mansschool.
We hebben juist de nieuwste
methoden in gebruik en we be-
schikken over de modernste
hulpleermiddelen.
Tevens pracht documentatiecen-
trum aanwezig.
Onze conciërge en een actieve
oudercommissie helpen met het
stencilwerk e.d.

Vraag eens inlichtingen of nog beter, kom eens
kijken. Ook de onderwijzer, die vertrekt kan
U alles van de school vertellen. Zijn adres is:
de heer A. Doeland, Kort. hoeveenseweg 20,
Lexmond, tel. 03474 - 228.
Verdere inlichtingen bij het hoofd: H. Logmans,
Merwestraat 50, Slidrecht, tel. 01840 - 53 79
(huis) en 27 88 (school).
Soll. de heer C. Visser, De Sav. Lohmanlaan
20, Slidrecht.

Er zijn kranten en **KRANTEN**...

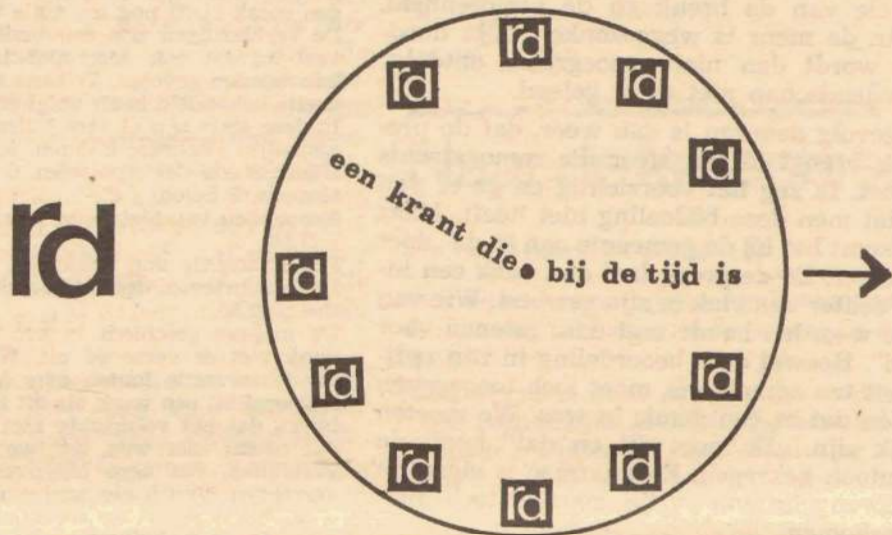
Zoals het hierboven afgedrukt is, bestaat het verschil alleen in
lettertype: HOOFDLETTERS en kleine letters.

In de praktijk zijn de verschillen anders, groter, belangrijker!!!

En dan draait het uiteindelijk om principes — uw principes

U behoort overeenkomstig HET PRINCIPE waar voor uw geld te
krijgen — GOEDE WAAR — GEDEGEN WAAR.

DAAROM is het **rd** opgericht om ons volk weer een
VOLWAARDIGE en PRINCIPIËLE KRANT te geven.

- Reeds voor ca. 75 %
avondblad
- Derhalve actueel
- En toch positief-christelijk
- Met veel kerknieuws
- En een sterk groeiend
abonnee-bestand

Een krant, die OOK in uw gezin thuis hoort

Hierlangs afknippen

RON

In open enveloppe zonder postzegel
zenden aan:

N.V. REFORMATORISCH DAGBLAD
Antwoordnummer 92 - Apeldoorn

voor een werkelijk verantwoorde krant.

Geef ook mij het R.D. 14 DAGEN GRATIS (= f 4.10
voordeel). Daarna neem ik een abonnement per:

* KWARTAAL f 26.85 * JAAR f 104.55

(* Doorhalen hetgeen niet wordt gewenst)

Naam:

Straat en huisnummer:

Woonplaats:

Datum: Handtekening:

De kortste abonnements termijn is 1 kwartaal.